

Studánka Na Horách

Okolo Klenice za hrou a poučením

O studánkách a jejich potůčcích

Vývěry vody v přírodě skýtají příležitost k napití nejen lidem, ale i spoustě všemožných živočichů. Od hmyzu po velké obratlovce. Nejnápadněji se kolem těchto míst chovají ptáci. Jak se slétají a víří barevnými křídly, jak se následně na větvích suší, upozorní na možnost napití i vykoupaní každého, kdo to do té doby nevěděl. Zejména za slunečných dnů bývá u vody rušno a nám se v roli tichého pozorovatele nabízí jedinečné divadlo. Ptáci přiletují ze širokého okolí, a protože právě tady je tvořeno opravdu pestrá mozaikou biotopů, opeření to jsou různá a rozdílně se i chovají. Jedni jsou hluční a nebojácní, jiní se odhodlají, až když je naprostý klid. Jedni se pouze několika doušky napijí a v tichosti mizí, jiní se po občerstvení smáčejí, vodou cákají kolem a sotva že potom odletnou k osušení na nejbližší větev. Voda je v krajině zdrojem života.

Podobně je na tom potok, který vodu odvádí z úbočí staré pískovny dolů. Jeho tůňky i měřiny jsou navíc útočištěm mnoha druhů hmyzu, vázaných na vodu. Takovým reprezentantem zdejších míst je sameček motýlice lesklé, vážek tu však zastihneme několik druhů dalších.

Revitalizace studánky probíhala od podzimu 2015 do jara 2016 ve spolupráci obce Rohatsko a Přírodovědného kroužku z Dolního Bousova. Obec Rohatsko provedla terénní a stavební práce a nákup stromků a keřů jedlých bobulovin, které zde děti vysadily. V anketě bylo studánce vybráno jméno Na Horách.

Sameček motýlice lesklé

Samička, kladoucí pod hladinu

Studánka v literatuře

Studánka Na Horách stejně jako okolní pískový lom je zmiňován i v knize Pavla Kverka Slavík z dubového lesa. V kapitole Náhradní domov si o tom mohou přečíst děti v rohatské mateřské škole či návštěvníci knihovny v Dolním Bousově.

Detail kladení

Voda se zdá obyčejná – zrovna jako vzduch a země. Potkáváme ji všude kolem nás – v loužích po dešti, v řekách a rybnících, v půdě. Většina zemské vody se nachází v mořích a oceánech. Také v mracích jí je velké množství. Odsud se dostává v podobě kapek deště, vloček sněhu nebo kapek ledu zpátky na zem. Říká se tomu koloběh vody v přírodě.

To, že nám doma teče voda z kohoutku, není vůbec samozřejmost. Dříve si lidé pro vodu chodili k prameni třeba i několikrát za den. Teplá voda se musela hřát doma v hrnci na kamnech. Sucho nás učí najít si opět k vodě vztah a zacházet s ní s úctou. Globální oteplování s sebou nese vzestup hladiny oceánů = přírůstek mořské vody. Velkým problémem v dobách příštích bude zasolování zdrojů pitné vody v přímořských oblastech.

Jak vzniká pramen?

Voda se skrývá i pod zemí. Půda je schopna nasáknout vodu z dešťových srážek, z tání sněhu. Jak voda prostupuje půdou, dochází samovolně k jejímu čištění. Vyplňuje skulinky mezi částicemi půdy, dostává se stále hlouběji, až narazí na nepropustné podloží – skálu nebo jílu. Lidé čerpají podzemní vodu pomocí hloubených studní. Lesní prameny nebo studánky se obvykle objevují tam, kde se nepropustná vrstva nebo hladina podzemní vody dostává na povrch. Velmi často pramínek nalezneme pod svahem nebo v údolí.

Jestli je ve studánce voda, závisí na mnoha okolnostech (suchý či deštivý rok, zásahy do hlubokého podloží v blízkém okolí prameniště, změny ve vztlínání vody...). Svou roli hraje také síla a vydatnost pramene.

Brzy zjara rozkvétá u potoka devětsíl lékařský.

Příchod jara

Výsadba keřů u studánky

Úkoly pro děti

- 1) Proč je voda nepostradatelná?
- 2) Dovedeš odhadnout, kolik procent vody obsahuje naše tělo? Souvisí množství vody v našem těle s věkem?
- 3) Zkus vyprávět vlastními slovy, co se děje s kapkou vody, která spadne při dešti z mraku na zem. (Koloběh vody v přírodě).
- 4) Proč je lepší voda z kohoutku než balená voda?

PODPOROVATELÉ

Město Dolní Bousov
nám. T. G. Masaryka 1, 294 01 Dolní Bousov
e-mail: starosta@dolni-bousov.cz, tel.: 326 396 659

Obec Rohatsko, Rohatsko č.15, 294 04 Dolní Bousov
e-mail: ourohatsko@seznam.cz, tel.: 326 396 237

ZHOTOVITELÉ

Mobiliář: Kverek & Kverek, Kovářství Kněžmost
Informační panel: Ing. Miroslav Horák – Region Design
Text: Pavla Bartková, Pavel Kverek
Foto: Pavla Bartková, Pavel Kverek • Realizováno v červnu 2016